SportDrenthe
zet mensen in beweging

Sport gaat niet vanzelf

Verkiezingsgids gemeenteraad 2026

Assen, 2 juni 2025

Geachte fractieleden,

We leven in een tijd waarin we ongezonder worden, te weinig bewegen en mentale problemen steeds vaker voorkomen. De beweegvaardigheid van kinderen in het basisonderwijs neemt in schrikbarend tempo af, en het veelvuldige gebruik van mobiele telefoons heeft negatieve gevolgen voor de mentale gezondheid van jongeren. Tegelijkertijd staat de toegankelijkheid van sport onder druk en worden de verschillen in onze samenleving steeds groter.
Daarom is nauwe samenwerking tussen de sport- en beweegsector, het sociaal domein, de lokale politiek, zorg en onderwijs essentieel. Om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen, de sociale cohesie in wijken te verbeteren, eenzaamheid tegen te gaan en stijgende zorgkosten terug te dringen, is duurzame inzet op sport en bewegen een bittere noodzaak.

SportDrenthe biedt u als 'aanvoerder' en belangenbehartiger van sport en bewegen in Drenthe, graag de verkiezingsgids 'Sport gaat niet vanzelf' aan. Deze verkiezingsgids geeft een concreet beeld van de verschillende thema's en ambities die naar onze mening belangrijk zijn om de komende jaren op in te zetten.

Wij vragen uw fractie om zich in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen uit te spreken voor een stevig en duurzaam sport- en beweegbeleid en de uitvoering daarvan in uw gemeente. Dit kan door allereerst een paragraaf over de kracht van sport en bewegen in uw verkiezingsprogramma op te nemen. In de e-mail waarin deze verkiezingsgids is meegestuurd, hebben we daar een aantal suggesties voor gedaan.

Met uw steun én een toekomstig college dat het belang van sport en bewegen erkent, verwachten wij dat de sport- en beweegsector ook in de toekomst een belangrijke bijdrage kan blijven leveren aan de maatschappelijke vraagstukken van deze tijd.

Met sportieve groet,

Mieke Zijl
Directeur-bestuurder SportDrenthe
Contact: mzijl@sportdrenthe.nl

Hans Slender
Adviseur lokale Sport
Contact: hslender@sportdrenthe.nl

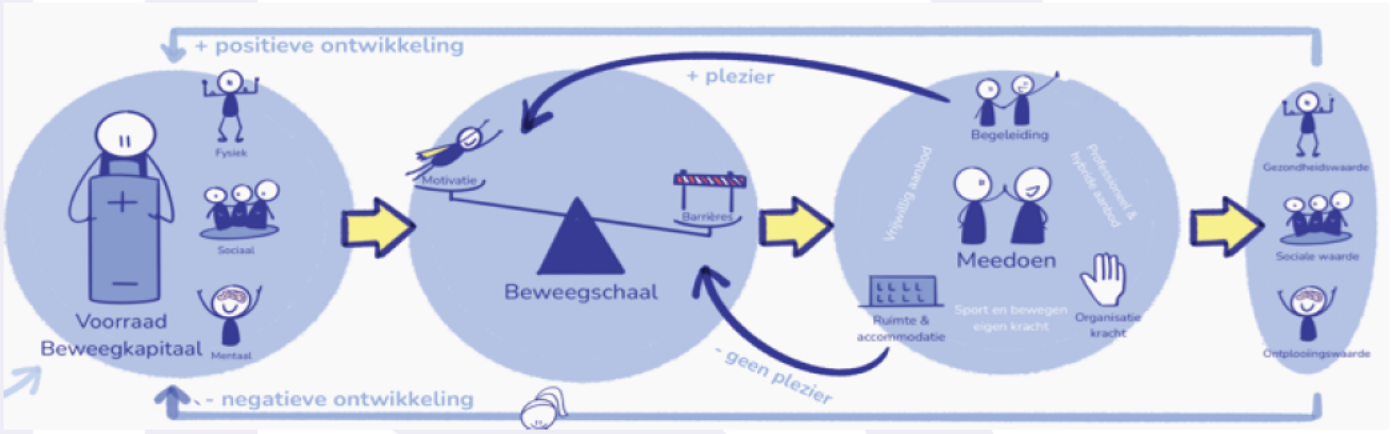
Sport en Bewegen in Drenthe

Visie

Beweging is de basis van ontwikkeling. Hoe meer de wereld in beweging komt en ontwikkelingen elkaar in steeds sneller tempo opvolgen, hoe vaker we onze eigen beweging vergeten. Natuurlijk is ruim de helft van de mensen in Drenthe actief, vaak omdat ze dat prettig vinden. Maar voor velen is beweging een opgave geworden. Ze vinden het simpelweg niet zo leuk, hebben geen positieve ervaringen of denken dat ze er niet goed in zijn.

Wij geloven dat iedereen kan bewegen en dat het iedereen ten goede komt. Tegelijkertijd beseffen we dat we zijn vergeten hoe belangrijk het is om mensen van jongs af aan te helpen met bewegen en hen te laten ervaren hoe leuk het kan zijn en wat beweging kan bieden.

De kern van het Sport- en beweegbeleid 2025-2028 (Drenthe beweegt) is dat we iedereen zoveel plezier in bewegen willen meegeven dat dit in de rest van hun leven een stimulans kan zijn om op eigen wijze in beweging te blijven – met een 'gevulde beweegbatterij' het leven in. Deze gevulde batterij noemen wij het beweegkapitaal.

Figuur 1 Illustratie visie op sport en bewegen

Sinds 2009 ontwikkelt Drenthe gezamenlijk sport- en beweegbeleid. De ontwikkeling van 'Drenthe beweegt' (toen 'Drenthe 2028') fungeerde als aanjager van de samenwerking tussen overheden en maatschappelijke organisaties. Hoewel zowel gemeenten als provincie autonoom sport- en beweegbeleid hebben, dient de gezamenlijke focus als inspiratie en hulpmiddel voor de overheden.

Provinciaal programma

Er zijn een aantal majeure maatschappelijke vraagstukken, veelal met betrekking op gezondheid. Bewegingsarmoede is het vraagstuk waar we met dit beleid, vooral op willen focussen. Uit onderzoek blijkt dat bewegingsarmoede op dit moment, na roken, doodsoorzaak nummer 2 is. Minder dan de helft van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijn. Kinderen bewegen meer, maar haken af gedurende hun levensloop.

Bewegingsarmoede leidt tot diverse problemen, zoals overgewicht, obesitas, oplopende zorgkosten, onzekerheid en stress. Het is duidelijk dat bewegen ook bijdraagt aan andere maatschappelijke vraagstukken zoals kansengelijkheid, sterker sociaal netwerk, betere mentale gezondheid en bestaanszekerheid. Hierbij is bewegen een onderdeel van een bredere aanpak.

Het is goed om ons af te vragen waarom grote groepen inwoners van Drenthe nu niet meedoen met sport en bewegen:

- Afname bewegingsvaardigheid: Kinderen (en volwassenen) die minder vaardig zijn, ervaren minder plezier in sport en bewegen;
- Gebrek aan verbondenheid: Niet iedereen voelt zich thuis of welkom bij de sportverenigingen. Sociale uitsluiting kan te maken hebben met (gebrek aan?) vaardigheid, culturele verschillen, en in sommige gevallen is er zelfs sprake van discriminatie of pesten;
- Praktische barrières: zoals gebrek aan hulpmiddelen, afstand, kosten of een beperkt aanbod van in sport- en beweegactiviteiten;
- Negatieve ervaringen: Veel kinderen en jongeren stoppen met sporten omdat ze negatieve ervaringen opdoen in het team, tijdens wedstrijden of met de begeleiding. Voor sommigen van hen is dit een definitief einde van hun sportcarrière.
- Invloed van sociale media: Sociale media schetsen een dwingend beeld waaraan mensen moeten voldoen wanneer ze willen sporten. Mensen worden hier onzeker van.
- Nadruk op presteren: Het gaat binnen de sport (te) vaak vooral om presteren en winnen, terwijl veel deelnemers plezier het belangrijkst vinden.

We willen dat iedere inwoner van Drenthe die wil bewegen, kan bewegen en dat iedere inwoner van Drenthe die bij een sportclub wil aansluiten, zich welkom voelt. We willen dat onze provincie op alle vlakken uitdaagt tot bewegen. We doen dit door inwoners, zelfs vanaf voor hun geboorte, de best mogelijke basis mee te geven voor een leven lang bewegen. Door in te zetten op brede motorische ontwikkeling en plezier in beweging, ontwikkelen we maximaal beweegkapitaal.

Dit is vertaald in **vier programma's** wat uitgeschreven staat op de volgende pagina:

Jong Leren

Jong Leren is het programma dat zich richt op kinderen van -10 maanden tot 12 jaar, met een doorkijk naar 21 jaar. Het programma focust zich op de kinderen zelf, hun ouders en hun omgeving. Dit programma moet leiden tot een verhoging van het beweegkapitaal.
Sleutelwoorden zijn: spelen, plezier en vaardigheid.

Onze club

Onze club is het programma dat zich richt op aanbieders van sport en bewegen, waarbij we graag aansluiten bij hun wensen. Dit programma moet ertoe leiden dat iedereen die zich bij een sport- en/of beweegclub wil aansluiten, een club kan vinden die aansluit bij de eigen behoefte.
Sleutelwoorden zijn: sociaal, veilig, gezond en kwaliteit.

#ELLB

#eenlevenlangbewegen was en is het programma dat zich richt op de inwoners die wel willen bewegen, maar wie het niet uit zichzelf lukt. Deze groep herkennen we als de 35%. Het programma moet er uiteindelijk toe leiden dat iedereen die wil bewegen, dit ook duurzaam kan en gaat doen.
Sleutelwoorden zijn: passend, beweegreis en life-events.

Beweegruimte

Beweegruimte is het programma, dat zich richt op de inrichting van alle plaatsen waar je kunt bewegen. Het draait om onze inwoners en helpt hen zelfstandig in beweging te komen. Beweegruimte omvat zowel de fysieke als sociale ruimte voor sport en bewegen. Het gaat ook over binnenruimtes en niet-sportspecifieke accommodaties.
Sleutelwoorden zijn: verbinden, ontsluiten, natuur en openbare ruimte.

Klik hier voor een uitgebreide versie van de Drentse aanpak.

Lokale sport- en beweegcijfers

Cijfers en verhalen geven beeld bij wat inzet op sport en bewegen toe leidt. Diverse onderzoeken wijzen uit wat het effect is van sport en bewegen. In Drenthe is er door Trendbureau Drenthe, in opdracht van de provincie Drenthe, een sportmonitor ontwikkeld. Deze geeft inzicht in de lokale sport en beweegcijfers per gemeente. Wilt u een goed beeld hebben van uw gemeente? Neem dan eens een kijkje in deze monitor. De gezondheidsatlas Drenthe geeft u veel aanpalende thema's inzicht in de cijfers van uw gemeente.

trend bureau drenthe provincie Drenthe SportDrenthe zet mensen in beweging

Cijfers laten zien dat 35% van de Drentse inwoners graag wil bewegen, maar dat dit niet goed lukt. Deze groep niet-sporters heeft een specifieke aanpak en maatwerk nodig om aansluiting te vinden en plezier te beleven aan bewegen.

De gemeente als 1 grote sporthub

De zojuist toegelichte provinciale aanpak met de vier programma's Jong Leren, Beweegruimte, Onze Club en Een Leven Lang Bewegen sluit naadloos aan bij de landelijke oproep Sport gaat niet vanzelf – Politiek, kom in beweging!

We delen graag ook die **kernboodschappen:**

"Versterk het fundament voor de sport zodat de kracht van sport kan worden benut. Investeer in sportclubs* en sportplekken* in jouw gemeente."**

Doe dit door:

1
ruimte voor sport te bieden. Laat iedereen in een groene beweegvriendelijke ruimte en nabij duurzame sportplekken wonen. Veranker dit in het ruimtelijk beleid met een sportnorm.

2
een sterk sportnetwerk te creëren: sport altijd en overal. Stimuleer goede samenwerkingen tussen BRC-functionarissen**, sportclubs, het onderwijs, de zorg en het sociaal domein. Investeer in professionals en vrijwilligers door hen op te leiden en te ontlasten, zodat zij zich maximaal kunnen inzetten voor een breed en veilig sportaanbod voor iedereen.

3
te zorgen voor gelijke kansen voor alle inwoners om deel te nemen aan sport door financiële regelingen en een sociaal vangnet te creëren.

Toelichtingen

* Sportclubs zijn sportverenigingen, ondernemende sportaanbieders en alle sport- en beweegaanbieders daartussen.

** Onder BRC-functionarissen verstaat het ministerie van VWS diverse professionals: buurtsportcoaches (sport & wijk), combinatiefunctionarissen (sport & onderwijs), coördinator sport & zorg (sport & zorg), verenigingsmanagers en clubkadercoaches (vereniging).

*** Sportplekken zijn (sport)accommodaties, parken, courts, groenstroken, bossen en pleintjes.

Bied ruimte voor sport

Mensen sporten en bewegen door de gehele gemeente: thuis, op straat, in sporthallen bij sportverenigingen, bij ondernemende sportaanbieders en alles daartussenin. De hele gemeente is in feite een sportplek. Zo ontmoeten we elkaar, worden we gezonder en gaan we onze omgeving meer waarderen. Het maakt de samenleving beter.
Zorg er daarom voor dat iedereen dichtbij keuze heeft uit meerdere sportplekken. Zorg dat de ruimte voor sport en bewegen vanaf het begin wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Laat het geen sluitstuk zijn – hierdoor worden namelijk veel kansen gemist.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Veranker de ruimte voor sport en bewegen in de omgevingsvisie en -plannen en betrek inwoners.** Maak bijvoorbeeld een ruimtelijke richtlijn voor sporten: een sportnorm.

2. **Kijk multifunctioneel naar de ruimte voor sport.** Combineer de ruimte met andere opgaven door bijvoorbeeld kinderopvang, gymlessen en zorgactiviteiten te combineren met een sportlocatie. Maak van sportparken ook openbare ruimtes die overdag fijne plekken zijn voor mensen uit de buurt.

3. **Investeer in duurzame sportaccommodaties.** Denk aan velden die warmte opvangen en beschikbaar maken voor nabijgelegen gebouwen. De sportaccommodatie wekt hiermee energie op en kan een energiehub in een wijk zijn. Maar denk ook aan wateropvang en andere klimaatadaptieve- en biodiversiteitsmaatregelen.

4. **Maak sportplekken en de wegen ernaartoe zo groen, inclusief en veilig mogelijk** en verbind zo de gehele gemeente tot één sporthub.

Sport altijd en overal

Gemeenten staan voor grote uitdagingen op het gebied van zorg, onderwijs en het welzijn van inwoners. Eenzaamheid neemt toe, de wachtlijsten in de GGZ en jeugdzorg groeien en er zijn grote tekorten op de arbeidsmarkt. Maar financiële middelen en voorzieningen alleen zijn niet genoeg om inwoners te helpen. Het zijn juist mensen die anderen uit hun isolement halen: professionals en vrijwilligers die zich inzetten om via sport ontmoetingen mogelijk te maken, te werken aan een gezonde leefstijl en het sociaal welzijn van de inwoners te bevorderen.

Sport verbindt mensen uit alle lagen van de samenleving op een unieke manier door het delen van ervaringen, het werken naar gemeenschappelijke doelen en het bevorderen van teamgeest. Dit biedt een sociaal vangnet en kan barrières doorbreken, vooral voor kwetsbare groepen. Daarom is het essentieel dat zorg, onderwijs, het sociaal domein en sport nauw samenwerken. Door de mens centraal te stellen in plaats van de domeinen, kunnen we de gezondheid en het welzijn van inwoners werkelijk bevorderen. Investeer in professionals, verminder de regeldruk en geef de mens de ruimte om anderen te helpen.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Stimuleer de samenwerking tussen het onderwijs, de zorg en het sociaal domein**, met onder andere BRC-functionarissen* als verbindende schakel om inwoners te begeleiden richting sport en bewegen. Zorg daarbij voor een stevige positie van sportprofessionals binnen de preventieketen.

2. **Creëer voldoende professionele capaciteit in de sport** (onder andere verenigingsmanagers, clubkadercoaches) en daarbuiten (onder andere zorgmedewerkers, docenten bewegingsonderwijs) voor een breed en passend sportaanbod voor iedereen.

3. **Faciliteer goede bijscholing voor alle professionals** (van een clubkadercoach tot een fitnessinstructeur) en vrijwilligers in de sport zodat het sportaanbod veilig en kwalitatief hoogstaand is. Maak samen met de sport afspraken en werk aan een sociaal veilige sportomgeving waarin wordt voldaan aan de basiseisen voor sociale veiligheid.

*Uw eigen uitvoeringsteam in uw gemeente!

Als gemeente heeft u een belangrijk uitvoeringsorgaan ten aanzien van sport en bewegen: het buurtsportcoachteam dat in uw gemeente actief is. Zij zijn de spin in het web en belangrijk voor de uitvoering van sport- en beweegactiviteiten in uw gemeente.

Gelijke kansen door sport

De financiële en sociale situatie van inwoners mag nooit een belemmering vormen om mee te doen in de samenleving. Iedereen moet kunnen sporten en bewegen, en zich daardoor verbonden voelen met een gemeenschap. Gemeenten spelen hierin een sleutelrol. Creëer daarom financiële regelingen en een sociaal vangnet, zodat niemand wordt buitengesloten.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Zorg voor toegankelijke regelingen.** Denk aan vindbare minimaregelingen zoals het Jeugdfonds en Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Maak reductieregelingen voor mensen met een laag inkomen inzetbaar voor sport en werk hierbij regionaal samen.

2. **Subsidieer sportclubs die zich inzetten voor inclusie.** Ondersteun clubs die mensen met een afstand tot de sport actief laten deelnemen.

3. **Ondersteun vervoer en begeleiding.** Help inwoners die niet zelfstandig naar sportplekken kunnen reizen of deelnemen aan sportactiviteiten.

'De gemeente als 1 grote sporthub' is samengesteld door het Sportcampagneteam NL GR2026:
NOC*NSF - KNVB - KNHB - KNLTB Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS)
Sportkracht12 - Maatschappelijke Organisaties Sport (MOS) Vereniging Sportbedrijven Nederland (VSBN)
Met medewerking van: Mulier Instituut en Kenniscentrum Sport & Bewegen

SportDrenthe
zet mensen in beweging

We hopen met deze verkiezingsgids u geïnformeerd en geïnspireerd te hebben om in uw verkiezingsprogramma aandacht te besteden aan sport en bewegen met uiteraard de bedoeling om sport en bewegen in uw gemeente goed op de kaart te zetten en te houden in de toekomst.

Als u meer wilt weten over de gepresenteerde informatie dan zijn wij uiteraard bereid om hierover in gesprek te gaan. U kunt hiervoor contact opnemen met SportDrenthe.

Colofon
Uitgegeven door SportDrenthe
Mei 2025
info@sportdrenthe.nl
www.sportdrenthe.nl